

UZASADNIENIE

W sprawie II K 273/17 Sądu Rejonowego w Międzyzrzeczach M. A. został oskarżony o to, że w okresie od 26 do 28 marca 2015 r. w M., jako lekarz Oddziału (...) Sp. z o.o., pomimo istniejących wskazań dających podstawę do rozpoznania u M. R. sepsy:

- w dniu 26 marca 2015 r. nie uzupełnił wywiadu chorobowego z pacjentką, nie rozszerzył zakresu badań dodatkowych, nie zlecił wykonania oznaczenia elektrolitów, prokalcytoniny, aktywności aminotransferaz, parametrów funkcji wątroby, gazometrii krwi, ani nie ocenił układu krzepnięcia, nie zlecił posiewów krwi i moczu, nie wykonał badań USG jamy brzusznej, zdjęcia przeglądowego jamy brzusznej, nie zmodyfikował zastosowanej antybiotykoterapii, nie wykonał gazometrii, zdjęcia klatki piersiowej, nie sprawdził saturacji przy użyciu pulsometru;

- w dniu 27 marca 2015 r. zignorował epizod zasłabnięcia i bardzo niskie ciśnienie krwi pacjentki, nie podjął żadnych działań w celu wyjaśnienia duszności, nie zlecił wykonania zdjęcia klatki piersiowej, gazometrii, pulsoksymetrii, nie zlecił badań kontrolnych krwi, monitorowania parametrów życiowych, kontroli diurezy, nie zweryfikował stosowanej antybiotykoterapii, nie zlecił badań mikrobiologicznych;

- w dniu 28 marca 2015 r. zaniechał przeprowadzenia natychmiastowej konsultacji anestezjologicznej i przekazania pacjentki na Oddział Intensywnej Terapii, nie monitorował jej parametrów życiowych,

przez co nieumyślnie naraził ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu; tj. o czyn z art. 160 § 2 i 3 k.k.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2018 r. Sąd Rejonowy na podstawie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec M. A. na rok próby.

Na podstawie art. 67 § 3 k.k. Sąd orzekł od oskarżonego nawiazkę na rzecz M. R. w wysokości 5.000 zł.

Sąd zasądził solidarnie od M. A. i pozostałych oskarżonych w sprawie na rzecz M. R. 2.400 zł stanowiące wydatek wyłożony przez nią na ustanowienie pełnomocnika.

Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe wraz z opłatami w wysokości 2.525,30 zł.

Apelację od wyroku wniósł oskarżony, który zaskarżył go w całości na swoją korzyść, zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia wyrażający się w przyjęciu, że: oskarżony M. A. w dniach : 26 marca 2015 roku- nie uzupełnił wywiadu chorobowego z pacjentką, nie rozszerzył zakresu badań dodatkowych, nie zlecił wykonania oznaczenia elektrolitów, prokalcytoniny, aktywności aminotransferaz, parametrów funkcji wątroby, gazometrii krwi, ani nie ocenił układu krzepnięcia, nie zlecił posiewów krwi i moczu, nie wykonał badań USG jamy brzusznej, zdjęcia przeglądowego jamy brzusznej, nie zmodyfikował zastosowanej antybiotykoterapii, nie wykonał gazometrii, zdjęcia klatki piersiowej, nie sprawdził saturacji przy użyciu pulsometru, ; w dniu 27 marca 2015 roku zignorował epizod zasłabnięcia i bardzo niskie ciśnienie krwi pacjentki, nie podjął żadnych działań w celu wyjaśnienia duszności, nie zlecił wykonania zdjęcia klatki piersiowej, gazometrii, pulsoksymetrii, nie zlecił badań kontrolnych krwi, monitorowania parametrów życiowych, kontroli diurezy, nie zweryfikował stosowanej antybiotykoterapii, nie zlecił badań mikrobiologicznych, gdy w dniach 26 marca 2015 roku i w dniu 27 marca 2015 roku oskarżony M. A. nie uczestniczył w procesie leczenia pacjentki M. R., a zatem przypisywanie mu przez Sąd meriti winy jest nieporozumieniem ze strony Sądu I instancji, a zatem winna nastąpić istotna modyfikacja zarzucanego oskarżonemu M. A. czynu zabronionego w zakresie jego opisu co do stanu faktycznego przy danym zestawie okoliczności faktycznych sprawy, co prowadzi do uniewinnienia oskarżonego M. A. od popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego ;

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia wyrażający się w przyjęciu, że oskarżony M. A. w dniu 28 marca 2015 roku - zaniechał natychmiastowej konsultacji anestezjologicznej i przekazania pacjentki na Oddział Intensywnej Terapii, nie monitorował jej parametrów życiowych, nie uzupełnił wywiadu chorobowego z pacjentką, nie rozszerzył zakresu badań dodatkowych, nie zlecił wykonania oznaczenia elektrolitów, prokalcytoniny, aktywności aminotransferaz, parametrów funkcji wątroby, gazometrii krwi, ani nie ocenił układu krzepnięcia, nie zlecił posiewów krwi i moczu, nie wykonał badań USG jamy brzusznej, zdjęcia przeglądowego jamy brzusznej, nie zmodyfikował zastosowanej antybiotykoterapii, nie wykonał gazometrii, zdjęcia klatki piersiowej, nie sprawdził saturacji przy użyciu pulsometru, przez co nieumyślnie naraził ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku zupełnie odmiennego od przyjętego przez Sąd I instancji, bowiem oskarżony M. A. podjął czynności medyczne wobec pacjentki i zapobiegł narażeniu pacjentki na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, co do stanu faktycznego przy danym zestawie okoliczności faktycznych sprawy - prowadzi do uniewinnienia oskarżonego M. A. od popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego;
- rażące naruszenie przepisu procesowego tj.: art. 7 k.p.k. poprzez przeprowadzoną z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy (szczególnie medycznej) i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w postaci: wyjaśnień oskarżonego M. A. złożonych w formie pisemnej - zupełny brak odniesienia do ww. wyjaśnień w pisemnych motywach wyroku, co stanowi rażące naruszenie art. 424§ 1 i 2 kpk cytuje : „Uzasadnienie powinno zawierać zwięzłe: wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych; wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku”, gdy prawidłowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że Sąd meriti nie ocenił w sposób zgodny z dyspozycjami art. 7 kpk zgromadzonego materiału dowodowego, przez co wydał wyrok niezgodny z prawdą obiektywną.
- rażące naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości, których nie usunięto w postępowaniu dowodowym na niekorzyść oskarżonego M. A., w szczególności: dni 26 i 27 marca 2015 roku, gdy oskarżony nie był lekarzem prowadzącym i nie uczestniczył w procesie leczenia pokrzywdzonej (oskarżycielki posiłkowej) - przy uwzględnieniu podjętych przez oskarżonego M. A. czynności medycznych w dniu 28 marca 2015 roku, prowadzi do wniosku, iż oskarżony M. A. winien być uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego - dokumentacja medyczna jest w tym zakresie oczywista, oskarżony M. A. przywołał lekarzy internistę i anestezjologa, a więc wykonał wszelkie niezbędne w tych okolicznościach czynności medyczne;

Mając na uwadze wskazane powyżej zarzuty wniósł o:

- I. zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego, ewentualnie wniósł o :
- II. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Międzyrzeczu II Wydział K.
- III. zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była potrzebna i skutkować musiała uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Międzyrzeczu do ponownego rozpoznania.

Wobec uchybień stwierdzonych przez Sąd Okręgowy z urzędu, przedwczesne byłoby rozważanie zarzutów podniesionych w apelacji oskarżonego.

Niniejsza sprawa rozpatrywana była na posiedzeniu bez przeprowadzania postępowania dowodowego, w związku ze złożeniem na rozprawie głównej w dniu 24.01.2018 r. przez współoskarżonych zaakceptowanych przez prokuratora, oskarżyciela posiłkowego i jego pełnomocnika wniosków o warunkowe umorzenie postępowania. Oskarżony M. A. nie był obecny na rozprawie w tym dniu, toteż Sąd Rejonowy postanowił skierować sprawę na posiedzenie w celu łącznego rozpoznania sprawy odnośnie wszystkich oskarżonych w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania. Na posiedzeniu w dniu 07.03.2018 r. Sąd I instancji uznał, że zachodzą przesłanki do warunkowego umorzenia postępowania względem wszystkich oskarżonych w sprawie, w tym wobec M. A.. W szczególności uznał, że zostały spełnione wszystkie warunki z art. 66 § 1 k.k. jak i warunek z art. 341 § 2 k.p.k. Z powyższym jednak nie sposób się zgodzić.

W pierwszym rzędzie zauważyć trzeba, że wniosek o braku sprzeciwu na inicjowane rozstrzygnięcie nie jest trafny. Na posiedzeniu w dniu 07.03.2018 r. oskarżony podał jasno, iż zgodziłby się na warunkowe umorzenie postępowania pod warunkiem niepłacenia żadnych pieniędzy, podczas gdy oskarżycielka posiłkowa domagała się zapłaty kwoty 6.000 zł nawiazki od tego oskarżonego. Oskarżony jednak pozostał konsekwentny w przyjętym stanowisku, tj. zgodził się na warunkowe umorzenie postępowania, ale sprzeciwił się orzeczeniu nawiazki. Skoro zatem M. A. nie sprzeciwił się warunkowemu umorzeniu postępowania, ale kategorycznie nie wyraził zgody na orzeczenie nawiazki, to należało uznać to za niewyrażenie zgody na umorzenie postępowania w ogóle (por.: wyrok Sądu najwyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie WA 33/07, OSNwSK 2007/1/2046, LEX nr 450591). Z kolei brak zgody oskarżonego powodował niespełnienie warunku do zastosowania warunkowego umorzenia postępowania wynikającego z treści art. 341 § 2 k.p.k. i tym samym uniemożliwiał zastosowanie instytucji z art. 66 § 1 k.k. W tej sytuacji jedynym możliwym rozwiązaniem było skierowanie sprawy do rozpoznania na rozprawie głównej.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego, nie zachodziły też wszystkie przesłanki określone w art. 66 § 1 k.k. do skorzystania z warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec M. A.. Mianowicie okoliczności popełnienia czynu nie były takie oczywiste, jak przyjął Sąd meriti, zwłaszcza w kontekście postawy oskarżonego prezentowanej w toku całego postępowania, jak i w świetle zarzutów apelacji.

Ustalając tę przesłankę, sąd orzekający musi być przekonany, że bezsporny jest fakt popełnienia przestępstwa oraz to, że dopuściła się go osoba, wobec której następuje warunkowe umorzenie postępowania karnego. Podstawą do ustaleń sądu w zakresie „okoliczności zarzucanego czynu” są zebrane w postępowaniu przygotowawczym dowody, które podlegają ocenie. Na podstawie tej oceny sąd winien ustalić istnienie okoliczności decydujących o dopuszczalności warunkowego umorzenia postępowania.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie wypełnił owego warunku i przed orzeczeniem o warunkowym umorzeniu postępowania nie zbadał należyte wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Generalnie Sąd Rejonowy nie zagłębił się w ogóle w istotę sprawy i w istocie oparł się tylko o opinię Zakładu Medycyny Sądowej (...) we W. wespół z dokumentacją medyczną.

Sąd I instancji zignorował fakt, że materiał dowodowy nie był jednoznaczny w zakresie zawinienia M. A.. Oskarżony od początku kwestionował swoje sprawstwo i winę w zakresie zarzucanego mu czynu podawał konkretne argumenty na tą okoliczność. Podczas przesłuchania w dniu 07.06.2017 r. oraz w odpowiedzi na akt oskarżenia starał się wykazać, że jego postępowanie wobec pokrzywdzonej, po objęciu dyżuru w dniu 28.03.2015r., było prawidłowe, zaś we wcześniejszych dniach w ogóle nie zajmował się pokrzywdzoną. Swoje stanowisko co do braku winy po jego stronie, wyrażone w odpowiedzi na apelację, oskarżony podtrzymał na posiedzeniu w dniu 07.03.2018 r. Jedynym powodem, który skłaniał oskarżonego do wyrażenia zgody na warunkowe umorzenie postępowania było to, by nie narażać współoskarżonych na niepotrzebne ciągnięcie procesu. Niemniej jednak, jako że uważał się za niewinnego, toteż nie godził się na orzeczenie nawiazki. Zauważyć jednocześnie trzeba, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa skierowane do Prokuratury Rejonowej w Międzyrzeczu przez E. D. i A. R., działających w imieniu M. R., nie dotyczyło M. A., lecz dwóch innych lekarzy, tj. T. M. oraz R. T.. W zawiadomieniu wskazuje się natomiast, iż dzięki niezwłocznej reakcji oskarżonego, który zlecił konsultację internistyczną, zdiagnozowano u pokrzywdzonej sepsę. Co istotne, również w skardze do Prezesa Szpitala w M. nie kwestionuje się postępowania M. A.. Wręcz przeciwnie, skarżąca

podaje, że gdy poprosiła oskarżonego o rozmowę, ten wysłuchał ją, zapewnił, że w razie konieczności podejmie odpowiednie działania. I tak po zbadaniu pacjentki, zlecił wykonanie dodatkowych badań, wezwał internistę, który przeprowadził bardzo szczegółowy wywiad. W efekcie zaczęto podejrzewać u pacjentki sepsę i przewieziono ją na oddział intensywnej terapii. Wreszcie zeznania większości świadków nie były w istocie obciążające dla oskarżonego, jak przyjął Sąd I instancji. To dopiero opinia Zakładu Medycyny Sądowej (...) we W. doprowadziła do postawienia zarzutu M. A., a ta – jego zdaniem – jest nierzetelna.

Skoro zatem oskarżony kwestionował swoje sprawstwo i pozostały materiał dowodowy nie był jednoznaczny, to wnioski wyciągnięte przez Sąd meriti jawią się jako przedwczesne. Obowiązkiem tego Sądu było wnikliwsze zbadanie wszystkich okoliczności sprawy i wyjaśnienie wszystkich pojawiających się wątpliwości, a to mogło wyłącznie nastąpić w postępowaniu dowodowym w toku rozprawy głównej.

Rozważając powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok co do oskarżonego M. A. i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu w Międzyrzeczu do ponownego rozpoznania. Zdaniem Sądu odwoławczego w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości wobec w/w oskarżonego.

Przeprowadzając postępowanie dowodowe Sąd I instancji będzie zobowiązany do wnikliwej analizy wszystkich dowodów, w szczególności wyjaśnień oskarżonego i zgłaszanych przez niego w toku postępowania argumentów. Następnie Sąd powinien poczynić właściwe ustalenia faktyczne i w zależności od uzyskanych wyników wypowiedzieć się w przedmiocie sprawstwa i winy M. A..

SSO Arleta Wawrzynkiewicz SSO Roman Makowski SSO Ewa Wieczór